

דברי סיכום לפרק "ביצד צוליז"

את דיני אכילת הפסח אפשר לחלק לשני נושאים עיקריים, אחד כולל את המצוות השייכות לאכילת קרבן הפסח. והשני – דיני הטומאה והטהרה שבקרבן. במצוות אכילת הפסח סוכם כי מצוות צליית הפסח משמעה צליה באש דוקא, וכאופן שהיא הכשר גלוי לאש. אף נתבאר כיצד יש לעשות זאת הלכה למעשה ("מקולם") וכן מה לעשות כדי להוציא מכלל ספק כלשהו שלא יהיה בצליית הפסח פסול משום בישול או ברומה לכך.

דין אחר שסוכם בפרק זה הוא איסור שבירת עצם בקרבן הפסח. סוכם כי כל דבר הקרוי עצם נכלל בתוך איסור זה של שבירת עצם, ואין הברדל לענין זה כיון גדי רד וגדי גדול כלומר, הגדרת העצם אינה תלויה ברכותן או קשיותן של העצמות ככל מקרה.

כדיני מצוות שריפת הנותר מן הפסח למדנו כי חוכה זו חלה על כל מה שבקרבן הפסח שראוי היה להיאכל ולא נאכל כליל הפסח. אולם ביצוע פעולת השריפה אסור שיהא בשבת או בחג כי מצוה זו אינה דוחה שבת ויום טוב, אלא יש לבצעה מיד כהגיע הזמן שעשיית מלאכה מותרת בו.

כדין הוצאת הפסח מחכורה לחכורה סוכם כי כל חכורה צריכה להיות יחידה סגורה בפני עצמה, ואף שיותר שתהיינה כמה חכורות כאותו בית עצמו, אין להוציא ולהעביר מבשר הקרבן מחכורה לחכורה.

דיני הטומאה והטהרה הקשורים באכילת הפסח הועמדו על העקרונות הבא: לכתחילה ראוי שיעשה קרבן הפסח בטהרה, בין מצד העוסקים בהקרבנו, שיקפידו שתיעשה בטהרה, ובין מצד אוכלי הפסח, שיאכלוהו בטהרה. אולם כדועבד ישנם דינים שונים בדבר. אם התברר שבשעה שנזרק הרם היה קרבן הפסח כשר כדינו, ורק לאחר מכן אירע בו פסול – יצאו הבעלים ידי חובת הבאת קרבן הפסח, אף כי אינם רשאים לאכלו. אם נטמאו הבעלים (פרט למקרה של טומאה כלתי ידועה לכל, "טומאת התהום") הרי הם נדחים לפסח שני. כמה דברים אמורים שננטמו יחידים או מיעוט הצבור, אבל נטמא הצבור כולו או רובו (או אפילו רוב הכהנים או רוב המכשירים להקרבת הפסח) הרי הכל עושים את הפסח בטומאה. טומאה זו שנדחתה בצבור כפסח היא טומאת מת דוקא אבל טומאות אחרות לא הותרו כפסח, ואף אם היה רוב הצבור טמא אכור לעשות את הפסח בטומאה.